[2005 m. gegužės 19 d.]

Sutartis

įsteigianti

Energijos bendriją

Šalys yra:

Europos bendrija

ir

šios Susitariančiosios Šalys:

- Albanijos Respublika, Bosnija ir Hercegovina, Bulgarijos Respublika, Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija, Juodkalnijos Respublika, Kroatijos Respublika, Rumunija, Serbijos Respublika, Turkijos Respublika[1] (toliau – Prisijungiančiosios Šalys)

  bei

- Jungtinių Tautų laikinoji administracijos misija Kosove pagal Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliuciją 1244

konsoliduodamos Atėnų procesą ir 2002 m. bei 2003 m. Atėnų susitarimo memorandumus,

pažymėdamos, kad Bulgarijos Respublika, Rumunija, Turkijos Respublika[2] ir Kroatijos Respublika yra Europos Sąjungos šalys kandidatės, o Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija taip pat pateikė paraišką narystei,

pažymėdamos, kad 2002 m. gruodžio mėn. Europos Vadovų Taryba Kopenhagoje patvirtino Albanijos Respublikos, Bosnijos ir Hercegovinos, kaip galimų Europos Sąjungos šalių kandidačių, europinę perspektyvą ir pabrėžė pasiryžimą remti jų pastangas priartėti prie Europos Sąjungos,

prisimindamos, kad 2003 m. birželio mėn. Europos Vadovų Taryba Salonikuose pasirašė Vakarų Balkanų Salonikų darbotvarkę: link integracijos į Europą, kuria siekiama toliau stiprinti išskirtinius Europos Sąjungos ir Vakarų Balkanų šalių santykius ir kurioje Europos Sąjunga skatino šio regiono šalis priimti teisiškai saistantį Pietryčių Europos energijos rinkos susitarimą,

prisimindamos Europos ir Vidužemio jūros regiono valstybių partnerystės procesą ir Europos kaimynystės politiką,

prisimindamos Pietryčių Europos stabilumo pakto indėlį, kurio pagrindinis tikslas buvo sustiprinti Pietryčių Europos valstybių ir tautų bendradarbiavimą bei kurti sąlygas taikos palaikymui, stabilumui ir ekonomikos augimui,

[1] [„Turkijos Respublika“ turi būti ištrinta, jei Turkijos Respublika nepasirašys šios Sutarties.]

[2] [„Turkijos Respublika“ turi būti ištrinta, jei Turkijos Respublika nepasirašys šios Sutarties.]

nusprendusios Šalyse sukurti integruotą gamtinių dujų ir elektros energijos rinką, paremtą bendrais interesais ir solidarumu,

manydamos, kad į ši integruota rinka vėliau gali apimti ir kitus energetikos produktus ir energijos pernešimo technologijas, pavyzdžiui, suskystintas gamtines dujas, benziną, vandenilį ar kitas esmines tinklo infrastruktūras,

nusprendusios sukurti stabilią reguliavimo ir rinkos sistemą, kuri pritrauktų investicijas dujų, energijos gamybos ir perdavimo tinkluose, kad visos Šalys turėtų prieigą prie stabilaus ir nenutrūkstančio energijos tiekimo, kuris būtinas ekonominei plėtrai ir socialiniam stabilumui,

nusprendusios sukurti bendrą prekybos dujomis ir elektros energija reguliavimo erdvę, kuri yra būtina siekiant atsižvelgti į atitinkamų produktų rinkų geografinį paplitimą,

pripažindamos, kad Austrijos Respublikos, Graikijos Respublikos, Italijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Vengrijos Respublikos teritorijos yra natūraliai integruotos arba tiesiogiai veikiamos Susitariančiųjų Šalių dujų bei elektros rinkų funkcionavimo,

nusprendusios skatinti aukštą dujų ir elektros energijos tiekimo lygį visiems gyventojams pagal komunalinius įsipareigojimus, siekti ekonominės ir socialinės pažangos bei aukšto užimtumo lygio, o taip pat subalansuotos ir tvarios plėtros, sukuriant erdvę be sienų dujų ir elektros energijos tiekimui,

norėdamos sustiprinti tiekimo saugumą bendroje reguliavimo erdvėje, sukuriant stabilią reguliavimo sistemą, reikalingą regionui, kuriame gali būti plėtojami ryšiai su Kaspijos jūros, Šiaurės Afrikos ir Vidurio Rytų dujų ištekliais ir naudojami vietiniai gamtinių dujų, anglies ir vandens energijos ištekliai,

įsipareigojusios pagerinti bendrą aplinkos padėtį, susijusią su dujomis ir elektros energija, su ja susijusiu energijos veiksmingumu bei atsinaujinančiais energijos šaltiniais,

nusprendusios plėtoti dujų ir elektros energijos rinkos konkurencingumą platesniu mastu ir išnaudoti masinės gamybos ekonominius pranašumus,

manydamos, kad šiems tikslams įgyvendinti reikalinga plataus masto integruota rinkos reguliavimo struktūra, remiama stiprių institucijų ir pagrįsta veiksminga priežiūra, kurioje dalyvautų ir privataus sektoriaus atstovai,

manydamos, kad siekiant sumažinti įtampą, susijusią su valstybinio lygio dujų ir elektros energijos sistemomis, ir prisidėti prie vietinio lygio dujų ir elektros energijos trūkumo problemos sprendimo, būtina priimti konkrečias taisykles prekybai dujomis ir elektros energija palengvinti; ir kad tokios taisyklės yra būtinos, siekiant sukurti bendrą reguliavimo erdvę atitinkamų produktų rinkų geografinio paplitimo požiūriu,

nusprendė įsteigti Energijos bendriją.

I ANTRAŠTINĖ DALIS – PRINCIPAI

1 straipsnis

1. Šia Sutartimi Šalys įsteigia Energijos bendriją.

2. Europos bendrijos valstybės narės gali tapti šios Energijos bendrijos dalyvėmis pagal šios Sutarties 95 straipsnį.

2 straipsnis

1. Energijos bendrijos užduotis yra sureguliuoti Šalių santykius ir sukurti su Tinklų energija susijusią teisinę ir ekonominę sistemą, kaip nurodyta 2 dalyje, siekiant:

(a) sukurti stabilią reguliavimo ir rinkos sistemą, kuri pritrauktų investicijas dujų, energijos gamybos, perdavimo ir paskirstymo tinkluose, ir visos Šalys turėtų prieigą prie stabilaus ir nenutrūkstančio dujų ir elektros energijos tiekimo, kuris būtinas ekonominei plėtrai ir socialiniam stabilumui,

(b) sukurti bendrą Tinklų energijos prekybos reguliavimo sistemą, kuri yra būtina siekiant atsižvelgti į atitinkamų produktų rinkų geografinį paplitimą,

(c) sustiprinti tiekimo saugumą bendroje reguliavimo erdvėje, sukuriant stabilią aplinką investicijoms, reikalingą regionui, kuriame gali būti plėtojami ryšiai su Kaspijos jūros, Šiaurės Afrikos ir Vidurio Rytų dujų ištekliais ir naudojami tokie vietiniai energijos šaltiniai kaip gamtinės dujos, anglies ir vandens energijos ištekliai,

(d) pagerinti aplinkos padėtį Tinklų energijos ir su ja susijusios energijos veiksmingumo, atsinaujinančių energijos šaltinių tausojimo, atžvilgiu bei nustatyti prekybos energija taisykles bendroje reguliavimo erdvėje,

(e) plėtoti Tinklų energijos rinkos konkurencingumą platesniu geografiniu mastu ir išnaudoti masinės gamybos ekonominius pranašumus.

2. „Tinklų energija“ taip pat apima ir elektros energijos bei dujų sektorius, kurie priklauso Europos bendrijos Direktyvos 2003/54/EB ir Direktyvos 2003/55/EB[3] taikymo sričiai.

[3] 2003 m. birželio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/54/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, 2003 m. liepos 15 d. Europos Sąjungos oficialus leidinys Nr. L 176, p. 37–56; ir 2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/55/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, 2003 m. liepos 15 d. Europos Sąjungos oficialus leidinys Nr. L 176, p. 57–78.

3 straipsnis

Pagal 2 straipsnį į Energijos bendrijos veiklos sritis įeina:

a) Susitariančiųjų Šalių energijos, aplinkos, konkurencijos ir atsinaujinančių šaltinių *acquis communautaire* įgyvendinimas, kaip nurodyta II antraštinėje dalyje, pritaikytoje tiek prie Energijos bendrijos institucijų sistemos, tiek prie kiekvienos iš Susitariančiųjų Šalių konkrečios padėties (toliau – *acquis communautaire* praplėtimas), kaip toliau nurodyta II antraštinėje dalyje;

b) konkrečios reguliavimo sistemos, leisiančios Susitariančiųjų Šalių teritorijose ir dalyje Europos bendrijos teritorijos veiksmingai veikti Tinklų energijos rinkoms nustatymas, įskaitant bendro tarptautinio Tinklų energijos perdavimo ir (arba) perdavimo mechanizmo kūrimą bei vienašalių apsaugos priemonių priežiūrą (toliau – Tinklų energijos rinkų veikimo mechanizmai), kaip toliau apibrėžta III antraštinėje dalyje;

c) Tinklų energijos rinkos be vidaus sienų sukūrimas Šalims, įskaitant abipusės pagalbos koordinavimą rimtų sutrikimų energijos tinkluose ar išorinių trukdžių atveju, ir kuri gali apimti bendros išorės prekybos energija politikos įgyvendinimą (toliau – bendros energijos rinkos kūrimas), kaip toliau nurodyta IV antraštinėje dalyje.

4 straipsnis

Europos Bendrijų Komisija (toliau – Europos Komisija) koordinuoja tris 3 straipsnyje aprašytas veiklos sritis.

5 straipsnis

Energijos bendrijoje laikomasi II antraštinėje dalyje apibrėžto *acquis communautaire*, pritaikyto tiek prie šios Sutarties institucijų sistemos, tiek prie kiekvienos Susitariančiosios Šalies konkrečios padėties, siekiant užtikrinti aukštą investicijų saugumo lygį ir geriausias investicijas.

6 straipsnis

Šalys imasi visų reikiamų priemonių, kurios gali būti bendro pobūdžio arba specifinės, siekdamos užtikrinti su šia Sutartimi susijusių įsipareigojimų vykdymą. Šalys padeda Energijos bendrijai vykdyti jos užduotis. Šalys nesiima jokių priemonių, kurios galėtų sutrukdyti siekti Sutarties tikslų.

7 straipsnis

Pagal šią Sutartį bet kokia diskriminacija yra draudžiama.

8 straipsnis

Nei viena šios Sutarties nuostata neturi poveikio Šalių teisėms, nustatant savo energijos šaltinių naudojimo sąlygas, pasirenkant įvarius energijos šaltinius ir bendrą jų energijos tiekimo sistemą.

II ANTRAŠTINĖ DALIS – *ACQUIS COMMUNAUTAIRE* PRAPLĖTIMAS

I SKYRIUS – GEOGRAFINĖ TAIKYMO SRITIS

9 straipsnis

Šios antraštinės dalies nuostatos ir priemonės, pagal kurias jų imamasi, taikomos Prisijungiančiųjų Šalių teritorijoms bei Jungtinių Tautų laikinosios administracijos misijos Kosove jurisdikcijai priklausančiai teritorijai.

II SKYRIUS – ENERGIJOS *ACQUIS*

10 straipsnis

Visos Susitariančiosios Šalys įgyvendina energijos *acquis communautaire* pagal tų priemonių įgyvendinimo tvarkaraštį, nurodytą I priede.

11 straipsnis

Šioje Sutartyje „Energijos *acquis communautaire*“ reiškia (i) 2003 m. birželio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/54/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, (ii) 2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/55/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių ir (iii) 2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1228/2003/EB dėl naudojimosi tinklu tarpvalstybiniams elektros energijos mainams sąlygų[4].

[4] 2003 m. liepos 15 d. *Europos Sąjungos oficialus leidinys* Nr. L 176, p. 1–10

III SKYRIUS – APLINKOS *ACQUIS*

12 straipsnis

Visos Susitariančiosios Šalys įgyvendina aplinkos *acquis communautaire* pagal tų priemonių įgyvendinimo tvarkaraštį, nurodytą II priede.

13 straipsnis

Šalys pripažįsta Kioto protokolo svarbą. Visos Susitariančiosios Šalys stengiasi prie jo prisijungti.

14 straipsnis

Šalys pripažįsta 1996 m. rugsėjo 24 d. Tarybos direktyvos 96/61/EB dėl taršos integruotos prevencijos ir kontrolės svarbą. Visos Susitariančiosios Šalys stengiasi įgyvendinti tą direktyvą.

15 straipsnis

Šiai Sutarčiai įsigaliojus naujų energijos gamybos elektrinių statymas ir veikla atitinka aplinkos *acquis communautaire.*

16 straipsnis

Šioje Sutartyje „aplinkos *acquis communautaire*" reiškia (i) 1985 birželio 27 d. Tarybos direktyvą 85/337/EEB dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo, iš dalies pakeistą 1997 m. kovo 3 d. Tarybos direktyva 97/11/EB ir 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2003/35/EB, (ii) 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyvą 1999/32/EB dėl sieros kiekio sumažinimo tam tikrose skystojo kuro rūšyse ir iš dalies keičiančią Direktyvą 93/12/EEB, (iii) 2001 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/80/EB dėl tam tikrų atmosferos teršalų išmetimo nacionalinių ribų ir (iv) 1979 m. balandžio 2 d. Tarybos direktyvą 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos 4 straipsnio 2 dalį.

17 straipsnis

Šio skyriaus nuostatos ir priemonės, pagal kurias jų imamasi, netaikomos Tinklų energijai.

IV SKYRIUS – KONKURENCIJOS *ACQUIS*

18 straipsnis

1. Kadangi tai gali turėti įtakos prekybai Tinklų energija tarp Susitariančiųjų Šalių, su šios Sutarties veikimu nesuderinami:

(a) visi įmonių susitarimai, įmonių asociacijų sprendimai ir atitinkamos praktikos, kuriomis iškraipoma konkurenciją, užkertamas kelias sąžiningai konkurencijai arba ji apribojama,

(b) vienos ar daugiau įmonių, veikiančių Susitariančiųjų Šalių rinkoje ar didelėje jos dalyje, naudojimasis dominuojančia padėtimi,

(c) visa valstybės pagalba, kuri iškraipo ar gali iškraipyti konkurenciją, jei remiamos atitinkamos įmonės ar teikiama pirmenybė tam tikriems energijos ištekliams.

2. Bet kokia veikla, kuri prieštarauja šiam straipsniui, vertinama taikant Europos bendrijos steigimo sutarties 81, 82 ir 87 straipsniuose nustatytų taisyklių kriterijus (pridedama III priedu).

19 straipsnis

Kiekviena Susitariančioji Šalis užtikrina, kad valstybinėms įmonėms ir įmonėms, kurioms suteikiamos specialios arba išskirtinės teisės, praėjus 6 mėnesiams nuo šios Sutarties įsigaliojimo būtų taikomi Europos bendrijos steigimo sutartyje, ypač 86 straipsnio 1 ir 2 dalyse numatyti principai (pridedama III priedu).

V SKYRIUS – ATSINAUJINANČIŲ ŠALTINIŲ *ACQUIS*

20 straipsnis

Kiekviena Susitariančioji Šalis per vienerius metus nuo šios Sutarties įsigaliojimo Europos Komisijai pateikia 2001 m. rugsėjo 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2001/77/EB dėl elektros, pagamintos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, skatinimo elektros energijos vidaus rinkoje ir 2003 m. gegužės 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/30/EB dėl skatinimo naudoti biokurą ir kitą atsinaujinantį kurą transporte įgyvendinimo planą. Europos Komisija visų Susitariančiųjų Šalių planus pateikia Ministrų tarybai priimti.

VI SKYRIUS – ATITIKTIS EUROPOS BENDRIJOS VISUOTINAI TAIKOMIEMS STANDARTAMS

21 straipsnis

Per vienerius metus nuo šios Sutarties įsigaliojimo sekretoriatas sudaro Europos bendrijos visuotinai taikomų standartų sąrašą, kuris turi būti pateiktas Ministrų tarybai priimti.

22 straipsnis

Susitariančiosios Šalys per vienerius metus nuo šio sąrašo patvirtinimo priima plėtros planus, kad jų Tinklų energijos sektoriai atitiktų šiuos Europos bendrijos visuotinai taikomus standartus.

23 straipsnis

„Europos bendrijos visuotinai taikomi standartai“ reiškia visus Europos bendrijoje taikomus techninės sistemos standartus, kurie yra būtini, kad tinklo sistemos veiktų saugiai ir veiksmingai, įskaitant perdavimą, tarptautinius ryšius, moduliaciją ir bendrus techninės saugos sistemos standartus, prireikus parengtus, Europos standartizacijos komiteto (CEN), Europos elektrotechnikos standartizacijos komiteto (CENELEX) arba Europos elektros energijos perdavimo koordinavimo sąjungos (UCTE) ir Europos pasikeitimų energija supaprastinimo asociacijos (Easeegas) bendroms taisyklėms ir verslo praktikoms nustatyti.

VII SKYRIUS – *ACQUIS* PRITAIKYMAS IR PLĖTRA

24 straipsnis

Siekdama įgyvendinti šią antraštinę dalį, Energijos bendrija priima priemones, pritaikančias šioje antraštinėje dalyje apibrėžtą *acquis communautaire*, atsižvelgiant tiek į šios Sutarties institucijų sistemą, tiek į kiekvienos Susitariančiosios Šalies konkrečią padėtį.

25 straipsnis

Energijos bendrija gali imtis priemonių, kad įgyvendintų šioje antraštinėje dalyje apibrėžtus *acquis communautaire* pakeitimus, atsižvelgdama į Europos bendrijos teisės raidą.

III ANTRŠTINĖ DALIS – TINKLŲ ENERGIJOS RINKŲ VEIKIMO MECHANIZMAS

I SKYRIUS – GEOGRAFINĖ TAIKYMO SRITIS

26 straipsnis

Šios antraštinės dalies nuostatos ir priemonės, pagal kurias jų imamasi, taikomos Prisijungiančiųjų Šalių teritorijose bei Jungtinių Tautų laikinosios administracijos misijos Kosove jurisdikcijai priklausančioje teritorijoje ir 27 straipsnyje nurodytose Europos bendrijos teritorijose.

27 straipsnis

Šios antraštinės dalies nuostatos ir priemonės, kurių pagal jas imamasi, Europos bendrijoje taikomos Austrijos Respublikos, Graikijos Respublikos, Italijos Respublikos, Slovėnijos Respublikos ir Vengrijos Respublikos teritorijose. Prisijungiančiajai Šaliai įstojus į Europos Sąjungą, šios antraštinės dalies nuostatos ir priemonės, kurių pagal jas imamasi, be papildomų formalumų taip pat bus taikomos ir šiai naujai valstybei narei.

II SKYRIUS – TINKLŲ ENERGIJOS TOLIMOJO PERDAVIMO MECHANIZMAS

28 straipsnis

Energijos bendrija imasi papildomų priemonių, nustatančių vieną mechanizmą tarptautiniam Tinklų energijos perdavimui ir (arba) pervežimui.

III SKYRIUS – TIEKIMO SAUGUMAS

29 straipsnis

Per vienerius metus nuo šios Sutarties įsigaliojimo dienos Šalys priima tiekimo saugumo ataskaitas, kuriose, visų pirma, aprašoma tiekimo įvairovė, technologijų sauga ir geografinė importuojamo kuro kilmė. Ataskaitos pateikiamos sekretoriatui ir yra prieinamos visoms šios Sutarties Šalims. Jos atnaujinamos kas dvejus metus. Sekretoriatas pataria ir padeda parengti tokias ataskaitas.

30 straipsnis

Pagal 29 straipsnį nėra būtina pakeisti energijos politikos arba įsigijimo praktikos.

IV SKYRIUS – ENERGIJOS TIEKIMAS GYVENTOJAMS

31 straipsnis

Energijos bendrija skatina aukštą dujų ir elektros energijos tiekimo lygį visiems gyventojams pagal komunalinius įsipareigojimus, nurodytus atitinkamame energijos *acquis communautaire.*

32 straipsnis

Šiam tikslui Energijos bendrija gali imtis priemonių, siekdama:

a) užtikrinti visuotinį elektros energijos tiekimą;

b) skatinti veiksmingą paklausos valdymo politiką;

c) užtikrinti sąžiningą konkurenciją.

33 straipsnis

Energijos bendrija taip pat gali teikti rekomendacijas Šalims, siekdama remti Tinklų energijos sektorių veiksmingas reformas, įskaitant *inter alia* visų už energiją mokančių vartotojų skaičiaus padidinimą bei siekį, kad Tinklų energijos kainos būtų prieinamos vartotojams.

V SKYRIUS – SUDERINIMAS

34 straipsnis

Energijos bendrija gali imtis priemonių, susijusių su naujų rinkos struktūrų, skirtų Tinklų energijos rinkų veikimui, suderinamumu, o taip pat su abipusiu licencijų ir priemonių laisvam Tinklų energijos bendrovių steigimui pripažinimu.

VI SKYRIUS – ATSINAUJINANTYS ENERGIJOS ŠALTINIAI IR ENERGIJOS VEIKSMINGUMAS

35 straipsnis

Energijos bendrija gali priimti priemonių atsinaujinančių energijos šaltinių ir energijos veiksmingumo skričių plėtrai skatinti, atsižvelgdama į jų tiekimo saugumo, aplinkos apsaugos, socialinės sanglaudos ir regioninės plėtros privalumus.

VII SKYRIUS – APSAUGOS PRIEMONĖS

36 straipsnis

Staigios Tinklų energijos rinkos krizės atveju Prisijungiančiosios Šalies teritorijoje, Jungtinių Tautų laikinosios administracijos misijos Kosove jurisdikcijai priklausančioje teritorijoje arba 27 straipsnyje nurodytose Europos bendrijos teritorijose, kai atitinkamoje teritorijoje kyla pavojus asmenų fiziniam saugumui ar saugai arba Tinklų energijos aparatui, įrenginiams arba sistemos vientisumui, atitinkama Šalis gali laikinai imtis reikalingų apsaugos priemonių.

37 straipsnis

Šios apsaugos priemonės kuo mažiau trikdo Šalių Tinklų energijos rinkos veikimą ir neturi būti taikomos daugiau, negu būtina atsiradusiems sunkumams įveikti. Jomis neiškraipoma konkurencija ir nedaromas neigiamas poveikis prekybai, kuris prieštarautų bendriems interesams.

38 straipsnis

Atitinkama Šalis apie šias apsaugos priemones nedelsdama informuoja sekretoriatą, kuris nedelsiant apie jas praneša kitoms Šalims.

39 straipsnis

Energijos bendrija gali nuspręsti, kad apsaugos priemonės, kurių ėmėsi atitinkama Šalis, neatitinka šio skyriaus nuostatų, ir reikalauti, kad ta Šalis šių apsaugos priemonių nebetaikytų arba jas pakeistų.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS – BENDROS ENERGIJOS RINKOS KŪRIMAS

I SKYRIUS – GEOGRAFINĖ TAIKYMO SRITIS

40 straipsnis

Šios antraštinės dalies nuostatos ir priemonės, kurių pagal jas imamasi, taikomos toms teritorijoms, kurioms taikoma Europos bendrijos steigimo sutartis pagal toje sutartyje nurodytas sąlygas, taip pat Prisijungiančiųjų Šalių teritorijoms bei Jungtinių Tautų laikinosios misijos Kosove jurisdikcijai priklausančiai teritorijai.

II SKYRIUS – VIDAUS ENERGIJOS RINKA

41 straipsnis

1. Tinklų energijos importui ir eksportui Šalyse draudžiama taikyti muito mokesčius ir kiekybinius apribojimus bei lygiaverčio poveikio priemones. Šis draudimas taip pat taikomas fiskalinio pobūdžio muito mokesčiams.

2. 1 dalimi nedraudžiama taikyti kiekybinių apribojimų ar lygiaverčio poveikio priemonių, kurios gali reikalingos viešajai tvarkai ar visuomenės saugumui; žmonių sveikatos ir gyvybės apsaugai, gyvūnų ar augalų išsaugojimui, pramoninio ar komercinio turto apsaugai užtikrinti. Tačiau tokie apribojimai ar priemonės negali būti savavališka diskriminacija ar paslėptas prekybos tarp Šalių apribojimas.

42 straipsnis

1. Energijos bendrija gali imtis priemonių bendrai Tinklų energijos rinkai be vidaus sienų sukurti.

2. 1 dalis netaikoma fiskalinėms priemonėms ir priemonėms, susijusioms su laisvu asmenų judėjimu ir darbuotojų teisėmis bei interesais.

III SKYRIUS – IŠORINĖS PREKYBOS ENERGIJA POLITIKA

43 straipsnis

Energijos bendrija gali imtis priemonių, reikalingų Tinklų energijos importui ir eksportui į trečiąsias šalis ir iš jų reguliuoti, siekiant užtikrinti lygiavertę prieigą prie trečiųjų šalių, laikantis rinkų pagrindinių aplinkos apsaugos standartų arba užtikrinant saugų vidaus energijos rinkos veikimą.

IV SKYRIUS – TARPUSAVIO PAGALBA SUTRIKIMŲ ATVEJU

44 straipsnis

Jei sutrinka Tinklų energijos tiekimas vienoje Šalyje ir tai turi įtakos kitai Šaliai arba trečiajai šaliai, Šalys operatyviai sprendžia šią problemą pagal šio skyriaus nuostatas.

45 straipsnis

Šaliai, kuriai toks sutrikimas turi tiesioginio poveikio, paprašius sušaukiama Ministrų taryba. Ministrų taryba gali imtis reikiamų priemonių sutrikimui pašalinti.

46 straipsnis

Per vienerius metus nuo šios Sutarties įsigaliojimo dienos Ministrų taryba priima Procesinį dokumentą dėl bendros pagalbos įsipareigojimo vykdymo pagal šio skyriaus nuostatas, kuris gali apimti įgaliojimų imtis laikinų priemonių perdavimą Nuolatinei aukšto lygio grupei.

V ANTRAŠTINĖ DALIS – ENERGIJOS BENDRIJOS INSTITUCIJOS

I SKYRIUS – MINISTRŲ TARYBA

47 straipsnis

Ministrų taryba užtikrina, kad būtų pasiekti šioje Sutartyje nustatyti tikslai. Ji:

a) nustato bendras politikos gaires;

b) imasi priemonių;

c) priima procesinius dokumentus, kurie, esant tam tikroms sąlygoms, gali apimti konkrečių užduočių, įgaliojimų ir įsipareigojimų vykdyti Energijos bendrijos politiką perdavimą Nuolatinei aukšto lygio grupei, Reguliavimo valdybai arba sekretoriatui.

48 straipsnis

Ministrų tarybą sudaro po vieną kiekvienos Susitariančiosios Šalies atstovą ir du Europos bendrijos atstovai. Jos susitikimuose gali dalyvauti po vieną kiekvienos dalyvės atstovą, kuris nebalsuoja.

49 straipsnis

Ministrų taryba procesiniu dokumentu priima savo vidaus darbo taisykles.

50 straipsnis

Tarybai pirmininkauja visos Susitariančiosios Šalys paeiliui po šešis mėnesius, Ministrų tarybos procesiniame dokumente nustatyta eilės tvarka. Pirmininkaujanti Šalis sušaukia Ministrų tarybą pirmininkaujančiosios Šalies pasirinktoje vietoje. Ministrų taryba sušaukiama ne rečiau kaip vieną kartą per šešis mėnesius. Susitikimus rengia sekretoriatas.

51 straipsnis

Pirmininkaujanti Šalis pirmininkauja Ministrų tarybos susitikimuose, o jai padeda vienas Europos bendrijos atstovas ir vienas kitos Pirmininkaujančios Šalies atstovas vice pirmininkų pareigose. Pirmininkas ir vice pirmininkai parengia darbotvarkės projektą.

52 straipsnis

Ministrų taryba Europos Parlamentui ir Prisijungiančiųjų Šalių bei dalyvių parlamentams pateikia metinę ataskaitą apie Energijos bendrijos veiklą.

II SKYRIUS – NUOLATINĖ AUKŠTO LYGIO GRUPĖ

53 straipsnis

Nuolatinė aukšto lygio grupė:

a) rengia Ministrų tarybos darbą;

b) duoda sutikimą tarptautinių donorų organizacijų, tarptautinių finansinių institucijų ir dvišalių donorų techninės pagalbos paraiškoms;

c) Ministrų tarybai teikia ataskaitas apie padarytą pažangą, siekiant šios Sutarties tikslų;

d) imasi priemonių, jei ją įgalioja Ministrų taryba;

e) priima procesinius dokumentus, kurie neapima užduočių, įgaliojimų ar įsipareigojimų perdavimo kitoms Energijos bendrijos institucijoms;

f) aptaria II antraštinėje dalyje apibrėžto *acquis communautaire* plėtojimą remdamasi Europos Komisijos reguliariai teikiamomis ataskaitomis.

54 straipsnis

Nuolatinę aukšto lygio grupę sudaro po vieną kiekvienos Susitariančiosios Šalies atstovą ir du Europos bendrijos atstovai. Jos susitikimuose gali dalyvauti po vieną kiekvienos dalyvės atstovą, kuris nebalsuoja.

55 straipsnis

Nuolatinė aukšto lygio grupė savo vidaus darbo taisykles priima procesiniu dokumentu.

56 straipsnis

Pirmininkaujanti Šalis sušaukia Nuolatinės aukšto lygio grupės susitikimus Pirmininkaujančios Šalies pasirinktoje vietoje. Susitikimus rengia sekretoriatas.

57 straipsnis

Pirmininkaujanti Šalis pirmininkauja Nuolatinės aukšto lygio grupės susitikimuose, o jai padeda vienas Europos bendrijos atstovas ir vienas kitos Pirmininkaujančios Šalies atstovas vice pirmininkų pareigose. Pirmininkas ir vice pirmininkai parengia darbotvarkės projektą.

III SKYRIUS – REGULIAVIMO VALDYBA

58 straipsnis

Reguliavimo valdyba

a) pataria Ministrų tarybai arba Nuolatinei aukšto lygio grupei dėl teisinių, techninių ir kontrolės taisyklių;

b) teikia rekomendacijas dėl tarptautinių ginčų, kuriuose dalyvauja du ar daugiau reguliuotojų, vienam iš jų paprašius;

c) imasi priemonių, jei ją įgalioja Ministrų taryba;

d) priima procesinius dokumentus.

59 straipsnis

Reguliavimo valdybą sudaro po vieną kiekvienos Susitariančiosios Šalies energijos reguliavimo įstaigos atstovą pagal atitinkamas energijos *acquis communautaire* dalis. Europos bendrijai atstovauja Europos Komisija, padedama kiekvienos dalyvės reguliuojančios įstaigos ir vieno Europos elektros ir dujų reguliavimo grupės (ERGEG) atstovo. Jei Susitariančioji Šalis arba dalyvė turi po vieną dujų ir elektros energijos reguliavimo įstaigą, Susitariančioji Šalis arba dalyvė, atsižvelgdama į jos darbotvarkę, nustato, kuri reguliavimo įstaiga dalyvauja Reguliavimo valdybos susitikimuose.

60 straipsnis

Reguliavimo Valdyba procesiniu dokumentu priima savo vidaus darbo taisykles.

61 straipsnis

Reguliavimo valdyba išsirenka pirmininką Reguliavimo valdybos nustatytai kadencijai. Europos Komisija eina vice pirmininko pareigas. Pirmininkas ir vice pirmininkas parengia darbotvarkės projektą.

62 straipsnis

Reguliavimo valdybos susitikimai vyksta Atėnuose.

IV SKYRIUS – FORUMAI

63 straipsnis

Energijos bendrijai pataria du forumai, kuriuos sudaro visų suinteresuotų subjektų atstovai, įskaitant pramonės reguliavimo įstaigas, pramonės atstovų grupes ir vartotojus.

64 straipsnis

Forumams pirmininkauja Europos bendrijos atstovas.

65 straipsnis

Forumų išvados priimamos bendru sutarimu. Jos perduodamos Nuolatinei aukšto lygio grupei.

66 straipsnis

Elektros energijos forumo susitikimai vyksta Atėnuose. Dujų forumas renkasi Stambule[5].

V SKYRIUS – SEKRETORIATAS

67 straipsnis

Sekretoriatas:

a) teikia administracinę pagalbą Ministrų tarybai, Nuolatinei aukšto lygio grupei, Reguliavimo valdybai ir forumams;

b) peržiūri, kaip Šalys įgyvendina savo įsipareigojimus pagal šią Sutartį, ir Ministrų tarybai teikia metines padarytos pažangos ataskaitas;

c) peržiūri ir padeda Europos Komisijai koordinuoti donorų veiklą Prisijungiančiųjų valstybių teritorijose ir Jungtinių Tautų laikinosios administracijos misijos Kosove jurisdikcijai priklausančioje teritorijoje bei teikia administracinę pagalbą donorams;

d) vykdo kitas šioje Sutartyje numatytas bei Ministrų tarybos procesiniame dokumente nurodytas užduotis, išskyrus priemonių taikymą; ir

e) priima procesinius dokumentus.

68 straipsnis

[5] [Jei Turkija nepasirašys šios Sutarties, 66 straipsnis pakeičiamas taip: „Elektros energijos forumas susitinka Atėnuose. Dujų forumas susitinka Ministrų tarybos procesiniame dokumente nustatytoje vietoje.“]

Sekretoriatą sudaro direktorius ir kitas personalas, kurio gali prireikti Energijos bendrijai.

69 straipsnis

Sekretoriato direktorius skiriamas Ministrų tarybos procesiniu dokumentu. Ministrų taryba procesiniame dokumente nustato sekretoriato personalo priėmimo į darbą taisykles, darbo sąlygas ir geografinę pusiausvyrą. Personalą renkasi ir į pareigas skiria direktorius.

70 straipsnis

Vykdydami savo pareigas direktorius ir personalas neprašo ir negauna jokių šios Sutarties Šalių nurodymų. Jie veikia nešališkai ir siekia Energijos bendrijos interesų.

71 straipsnis

Sekretoriato direktorius arba paskirtas jo pavaduotojas padeda Ministrų tarybai, Nuolatinei aukšto lygio grupei, Reguliavimo valdybai ir forumams.

72 straipsnis

Sekretoriato buveinė yra Vienoje.

VI SKYRIUS – BIUDŽETAS

73 straipsnis

Kiekviena Šalis prisideda prie Energijos bendrijos biudžeto, kaip nurodyta IV priede. Įnašų dydžiai gali būti persvarstomi kas penkerius metus, paprašius kuriai nors iš Šalių, Ministrų tarybos procesiniu dokumentu.

74 straipsnis

Energijos bendrijos biudžetą priima Ministrų taryba procesiniu dokumentu kas dvejus metus. Biudžetas apima Energijos bendrijos veiklos išlaidas, būtinas jos institucijų veikimui. Kiekvienos institucijos išlaidos nustatomos skirtingose biudžeto dalyse. Ministrų taryba priima procesinį dokumentą, nurodantį biudžeto įgyvendinimo bei sąskaitų pateikimo ir audito bei patikrinimo tvarką.

75 straipsnis

Sekretoriato direktorius įgyvendina biudžetą pagal procesinį dokumentą, priimtą pagal 74 straipsnį, ir teikia Ministrų tarybai metines ataskaitas apie biudžeto vykdymą. Ministrų taryba gali procesiniu dokumentu nuspręsti, jei reikia, įgalioti nepriklausomus auditorius patikrinti biudžeto įgyvendinimą.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS – SPRENDIMŲ PRIĖMIMO TVARKA

I SKYRIUS – BENDROSIOS NUOSTATOS

76 straipsnis

Priemonės gali būti sprendimai arba rekomendacijos.

Visas sprendimas yra teisiškai privalomas tiems, kuriems jis skirtas.

Rekomendacija nėra teisiškai saistanti. Šalys visokeriopai stengiasi vykdyti rekomendacijas.

77 straipsnis

Išskyrus 80 straipsnyje numatytus atvejus, kiekviena Šalis turi po vieną balsą.

78 straipsnis

Ministrų taryba, Nuolatinė aukšto lygio grupė arba Reguliavimo valdyba gali veikti tik jei yra atstovaujama dviems trečdaliams Šalių. Šalių susilaikymas balsuojant neužskaitomas.

II SKYRIUS – PRIEMONĖS, KURIŲ IMAMASI PAGAL II ANTRAŠTINĘ DALĮ

79 straipsnis

Europos Komisijai pasiūlius, Ministrų taryba, Nuolatinė aukšto lygio grupė ir Reguliavimo valdyba imasi priemonių pagal II antraštinę dalį. Europos Komisija bet kuriuo atitinkamos priemonės priėmimo proceso metu gali savo pasiūlymą pakeisti arba atsiimti.

80 straipsnis

Kiekviena Susitariančioji Šalis turi po vieną balsą.

81 straipsnis

Ministrų taryba, Nuolatinė aukšto lygio grupė ir Reguliavimo valdyba veikia vadovaudamosi balsų dauguma.

III SKYRIUS – PRIEMONĖS, KURIŲ IMAMASI PAGAL III ANTRAŠTINĘ DALĮ

82 straipsnis

Vienai iš Šalių arba sekretoriatui pasiūlius, Ministrų taryba, Nuolatinė aukšto lygio grupė ir Reguliavimo valdyba imasi priemonių pagal III antraštinę dalį.

83 straipsnis

Ministrų taryba, Nuolatinė aukšto lygio grupė ir Reguliavimo valdyba veikia vadovaudamosi dviejų trečdalių balsų dauguma, įskaitant teigiamą Europos bendrijos balsą.

IV SKYRIUS – PRIEMONĖS, KURIŲ IMAMASI PAGAL IV ANTRAŠTINĘ DALĮ

84 straipsnis

Vienai iš Šalių pasiūlius, Ministrų taryba, Nuolatinė aukšto lygio grupė ir Reguliavimo valdyba imasi priemonių pagal IV antraštinę dalį.

85 straipsnis

Ministrų taryba, Nuolatinė aukšto lygio grupė arba Reguliavimo valdyba imasi priemonių vieningu sutarimu.

V SKYRIUS – PROCESINIAI DOKUMENTAI

86 straipsnis

Procesiniais dokumentais reglamentuojami Energijos bendrijos organizaciniai, biudžeto ir skaidrumo klausimai, įskaitant Ministrų tarybos įgaliojimų perdavimą Nuolatinei aukšto lygio grupei, Reguliavimo valdybai arba sekretoriatui; jie yra teisiškai privalomi Energijos bendrijos institucijoms ir, jei nurodyta procesiniame dokumente, Šalims.

87 straipsnis

Išskyrus 88 straipsnyje numatytus atvejus, procesiniai dokumentai priimami laikantis sprendimų priėmimo tvarkos, nurodytos šios antraštinės dalies III skyriuje.

88 straipsnis

Procesinis dokumentas, kuriuo paskiriamas sekretoriato direktorius, kaip nurodyta 69 straipsnyje, priimamas paprastąja balsų dauguma, Europos Komisijai pasiūlius. Procesiniai dokumentai, susiję su biudžetu, kaip nurodyta 73 ir 74 straipsniuose priimami vieningu sutarimu, Europos Komisijai pasiūlius. Procesiniai dokumentai, kuriais perduodami įgaliojimai Reguliavimo valdybai, kaip nurodyta 47 straipsnio c dalyje, priimami vieningu sutarimu, vienai iš Šalių arba sekretoriatui pasiūlius.

VII ANTRAŠTINĖ DALIS – SPRENDIMŲ ĮGYVENDINIMAS IR GINČŲ SPRENDIMAS

89 straipsnis

Šalys įgyvendina joms skirtus sprendimus jų nacionalinėje teisinėje sistemoje per sprendime nurodytą laikotarpį.

90 straipsnis

1. Jei Šalis nesilaiko Sutarties įsipareigojimų arba neįgyvendina jai skirto sprendimo per nurodytą laikotarpį, į tai gali būti atkreiptas Ministrų tarybos dėmesys vienai iš Šalių, sekretoriatui arba Reguliavimo valdybai pateikus pagrįstą prašymą. Į sekretoriatą su skundais gali kreiptis privačios įstaigos.

2. Atitinkama Šalis dėl prašymo arba skundo gali pateikti savo pastabas.

91 straipsnis

1. Ministrų taryba gali nustatyti, kad Šalis pažeidė savo įsipareigojimus. Ministrų taryba nusprendžia:

a) paprastąja balsų dauguma, ar pažeidimas susijęs su II antraštine dalimi;

b) dviejų trečdalių balsų dauguma, ar pažeidimas susijęs su III antraštine dalimi;

c) vieningu sutarimu, ar pažeidimas susijęs su IV antraštine dalimi.

2. Ministrų taryba paprastąja balsų dauguma vėliau gali nuspręsti atšaukti bet kurį pagal šį straipsnį priimtą sprendimą.

92 straipsnis

1. Paprašius vienai iš Šalių, sekretoriatui arba Reguliavimo valdybai, Ministrų taryba vieningu sutarimu gali nustatyti, ar atitinkama Šalis rimtai ir nuolat pažeidinėjo šios Sutarties įsipareigojimus, ir gali sustabdyti tos Šalies iš šios Sutarties kylančias teises, įskaitant balsavimo teisės sustabdymą arba draudimą dalyvauti šioje Sutartyje numatytuose susirinkimuose ar mechanizmuose.

2. Ministrų taryba parastąja balsų dauguma vėliau gali nuspręsti atšaukti bet kurį pagal šį straipsnį priimtą sprendimą.

93 straipsnis

Priimdama 91 ir 92 straipsnyje nurodytus sprendimus, Ministrų taryba veikia neatsižvelgdama į atitinkamos Šalies atstovo balsavimą.

VIII ANTRAŠTINĖ DALIS – AIŠKINIMAS

94 straipsnis

Visus šioje Sutartyje naudojamus terminus ir sąvokas, kurios išplaukia iš Europos bendrijos teisės, institucijos aiškina pagal Europos Bendrijų Teisingumo Teismo ir Pirmos instancijos teismo praktiką. Jei nėra šių Teismų išaiškinimų, šią Sutartį aiškinti padeda Ministrų taryba. Ji gali šią užduotį perduoti Nuolatinei aukšto lygio grupei. Tokia pagalba neturi įtakos vėlesniam Teisingumo Teismo arba Pirmosios instancijos teismo *acquis communautaire* aiškinimui.

IX ANTRAŠTINĖ DALIS – DALYVĖS IR STEBĖTOJOS

95 straipsnis

Ministrų tarybai paprašius, bet kuri Europos bendrijos valstybė narė gali būti dalyvauti Ministrų tarybos, Nuolatinėje aukšto lygio grupės ir Reguliavimo valdybos susitikimuose dalyvės teisėmis pagal 48, 54 ir 59 straipsniuose nurodytas sąlygas ir dalyvauti ministrų tarybos, Nuolatinės aukšto lygio grupės, Reguliavimo valdybos ir forumų diskusijose.

96 straipsnis

1. Kaimyninei trečiai šaliai pagrįstai paprašius, Ministrų taryba gali vieningu sutarimu priimtą ta šalį stebėtojos teisėmis. Per šešis mėnesius nuo šios Sutarties įsigaliojimo dienos Ministrų tarybai pateikusi prašymą, Moldova bus priimta stebėtojos teisėmis.

2. Stebėtojai gali dalyvauti Ministrų tarybos, Nuolatinės aukšto lygio grupės, Reguliavimo tarybos ir forumų susitikimuose, bet negali dalyvauti diskusijose.

X ANTRAŠTINĖ DALIS – TRUKMĖ

97 straipsnis

Ši Sutartis sudaroma 10 metų laikotarpiui nuo jos įsigaliojimo dienos. Vieningu sutarimu Ministrų taryba gali nuspręsti pratęsti šį laikotarpį. Jei toks sprendimas nepriimamas, ši Sutartis gali toliau galioti toms Šalims, kurios balsavo už pratęsimą, jei jų skaičius sudarė ne mažiau kaip du trečdalius Energijos bendrijos Šalių.

98 straipsnis

Bet kuri Šalis gali pasitraukti iš šios Sutarties prieš šešis mėnesius apie tai pranešusi sekretoriatui.

99 straipsnis

Prisijungiančiosioms valstybėms įstojus į Europos bendriją, tos šalys tampa dalyvėmis, kaip nurodyta 95 straipsnyje.

XI ANTRAŠTINĖ DALIS – PERSVARSTYMAS IR ĮSTOJIMAS

100 straipsnis

Narių vieningu sutarimu Ministrų taryba gali:

i) iš dalies pakeisti I–VII antraštinių dalių nuostatas;

ii) nuspręsti įgyvendinti kitas *acquis communautaire* dalis, susijusias su Tinklų energija;

iii) praplėsti šios Sutarties taikymą kitiems energetikos produktams ir energijos pernešimo technologijoms ir kitoms esminėms tinklo infrastruktūroms;

iv) sutikti į Energijos bendriją priimti naują Šalį.

XII ANTRAŠTINĖ DALIS – BAIGIAMOSIOS IR PEREINAMOJO LAIKOTARPIO NUOSTATOS

101 straipsnis

Nepažeidžiant 102 ir 103 straipsnių, iš Susitariančiųjų Šalių iki šios Sutarties pasirašymo dienos sudarytų susitarimų kylančioms teisėms ir pareigoms šios Sutarties nuostatos poveikio neturi. Jei tokie susitarimai yra nesuderinami su šia Sutartimi, ne vėliau kaip per vienerius metus nuo šios Sutarties įsigaliojimo dienos atitinkama Šalis imasi reikiamų priemonių tokiam nesuderinamumui pašalinti.

102 straipsnis

Visi iš šios Sutarties kylantys įsipareigojimai nepažeidžia Šalių esamų teisinių įsipareigojimų pagal Pasaulio prekybos organizacijos steigimo sutartį.

103 straipsnis

Ši Sutartis neturi įtakos jokiems įsipareigojimams, kylantiems iš Europos bendrijos ir jos Šalių narių bei Susitariančiosios Šalies susitarimų. Ši Sutartis neturi įtakos įsipareigojimams, prisiimtiems derybų dėl narystės Europos Sąjungoje metu.

104 straipsnis

Kol bus priimtas 50 straipsnyje nurodytas procesinis dokumentas, pirmininkavimo tvarka nustatoma pagal 2003 m. Atėnų susitarimo memorandumą[6].

105 straipsnis

Šią Sutartį Šalys patvirtina pagal savo vidaus procedūras.

Ši Sutartis įsigalioja kito mėnesio pirmąją dieną po to, kai Europos bendrija ir šešios Susitariančiosios Šalys praneša apie šiam tikslui būtinų procedūrų užbaigimą.

Pranešimas siunčiamas Europos Sąjungos generaliniam sekretoriui, kuris yra šios Sutarties depozitaras.

Tai patvirtindami, tinkamai įgalioti atstovai pasirašė šią Sutartį.

[6] 2003 m. gruodžio 8 d. Atėnuose pasirašytas Susitarimo memorandumas dėl regioninės energijos rinkos pietryčių Europoje ir jos integravimo į Europos bendrijos vidaus energijos rinką.

I PRIEDAS

2003 M. BIRŽELIO 26 D. EB DIREKTYVŲ NR. 2003/54 IR NR. 2003/55 BEI EB REGLAMENTO NR. 1228/2003 ĮGYVENDINIMO TVARKARAŠTIS

1. Pagal tolesnę 2 dalį ir šios Sutarties 24 straipsnį visos Susitariančiosios Šalys per dvylika mėnesių nuo šios Sutarties įsigaliojimo dienos įgyvendina:

   i) 2003 m. birželio 26 d. Europos bendrijos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/54/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių;

   ii) 2003 m. birželio 26 d. Europos bendrijos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/55/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių;

   iii) 2003 m. birželio 26 d. Europos bendrijos Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą 1228/2003/EB dėl naudojimosi tinklu tarpvalstybiniams elektros energijos mainams sąlygų.

2. Visos Susitariančiosios Šalys privalo užtikrinti, kad reikalavimus atitinkantys vartotojai, kaip apibrėžta Europos bendrijos Direktyvose 2003/54/EB ir 2003/55/EB, yra:

   i) nuo 2008 m sausio 1 d. visi ne namų ūkio vartotojai; ir

   ii) nuo 2015 m. sausio 1 d. visi vartotojai.

II PRIEDAS

APLINKOS *ACQUIS* ĮGYVENDINIMO TVARKARAŠTIS

1. Šiai Sutarčiai įsigaliojus, visos Susitariančiosios Šalys įgyvendina 1985 m. birželio 27 d. Tarybos direktyvą 85/337/EEB dėl tam tikrų valstybės ir privačių projektų poveikio aplinkai vertinimo, iš dalies pakeistą 1997 m. kovo 3 d. Tarybos direktyva 97/11/EB ir 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2003/35/EB.

2. Visos Susitariančiosios Šalys iki 2011 m. gruodžio 31 d. įgyvendina 1999 m. balandžio 26 d. Tarybos direktyvą 1999/32/EB dėl sieros kiekio sumažinimo tam tikrose skystojo kuro rūšyse ir iš dalies keičiančią Direktyvą 93/12/EEB.

3. Visos Susitariančiosios Šalys iki 2017 m. gruodžio 31 d. įgyvendina 2001 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2001/80/EB dėl tam tikrų atmosferos teršalų išmetimo nacionalinių ribų.

4. Įsigaliojus šiai Sutarčiai, visos Susitariančiosios Šalys įgyvendina 1979 m. balandžio 2 d. Tarybos direktyvos 79/409/EEB dėl laukinių paukščių apsaugos 4 straipsnio 2 dalį.

III PRIEDAS

EB sutarties 81 straipsnis

1. Kaip nesuderinami su bendrąja rinka yra draudžiami: visi įmonių susitarimai, įmonių asociacijų sprendimai ir suderinti veiksmai, kurie gali paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą ir kurių tikslas ar padarinys yra konkurencijos trukdymas, ribojimas arba iškraipymas bendrojoje rinkoje, būtent tie, kuriais:

a) tiesiogiai ar netiesiogiai nustatomos pirkimo ar pardavimo kainos arba kokios nors kitos prekybos sąlygos;

b) ribojama arba kontroliuojama gamyba, rinkos, technikos raida arba investicijos;

c) dalijamasi rinkomis arba tiekimo šaltiniais;

d) lygiaverčiams sandoriams su kitais prekybos partneriais taikomos nevienodos sąlygos, dėl ko jie patenka į konkurencijos atžvilgiu nepalankią padėtį;

e) sutartys sudaromos tik kitoms šalims priimant papildomus įsipareigojimus, kurių pobūdis arba komercinė paskirtis neturi nieko bendra su tokiu sutarčių dalyku.

2. Visi pagal šį straipsnį draudžiami susitarimai arba sprendimai savaime yra negaliojantys.

3. Tačiau šio straipsnio 1 dalies nuostatos gali būti paskelbtos netaikytinomis.

– įmonių susitarimams arba tokių susitarimų rūšims;

– įmonių asociacijų sprendimams arba tokių sprendimų rūšims;

– suderintiems veiksmams arba tokių veiksmų rūšims,

kurie padeda tobulinti prekių gamybą ir paskirstymą arba skatinti technikos ir ekonomikos pažangą, kartu sudarydami sąlygas vartotojams sąžiningai dalytis gaunama nauda, ir kurie:

a) atitinkamoms įmonėms nenustato jokių apribojimų, nebūtinų šiems tikslams pasiekti;

b) nesuteikia tokioms įmonėms galimybės panaikinti konkurenciją didelei atitinkamų produktų daliai.

EB sutarties 82 straipsnis

Kaip nesuderinamas su bendrąja rinka draudžiamas bet koks vienos ar keleto įmonių piktnaudžiavimas dominuojančia padėtimi bendrojoje rinkoje arba didelėje jos dalyje, galintis paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą.

Toks piktnaudžiavimas konkrečiai gali būti:

a) nesąžiningų pirkimo ar pardavimo kainų arba kokių nors kitų nesąžiningų prekybos sąlygų tiesioginis ar netiesioginis nustatymas;

b) gamybos, rinkų arba technikos raidos ribojimas pažeidžiant vartotojų interesus;

c) nevienodų sąlygų taikymas lygiaverčiams sandoriams su kitais prekybos partneriais, dėl ko jie patenka į konkurencijos atžvilgiu nepalankią padėtį;

d) vertimas sudaryti sutartis kitoms šalims prisiimant papildomus įsipareigojimus, kurių pobūdis ir komercinė paskirtis neturi nieko bendra su tokių sutarčių dalyku.

EB sutarties 86 straipsnio 1 ir 2 dalys

1. Valstybės ir savivaldybės įmonėms bei įmonėms, kurioms valstybės narės suteikia specialias arba išimtines teises, valstybės narės nepriima naujų teisės aktų ir nepalieka galiojančiųjų, prieštaraujančių šioje Sutartyje nurodytoms taisyklėms, ypač toms taisyklėms, kurios yra nustatytos 12 straipsnyje ir 81–89 straipsniuose.

2. Įmonėms, kurioms yra patikėta teikti bendros ekonominės svarbos paslaugas, arba įplaukų biudžetui duodančioms monopolinėms įmonėms, šioje Sutartyje nustatytos taisyklės, ypač konkurencijos taisyklės, yra taikomos, jei jų taikymas nei teisiškai, nei faktiškai netrukdo atlikti joms patikėtų specialių uždavinių. Prekybos plėtojimui neturi būti daroma tokio poveikio, kuris prieštarautų Bendrijos interesams.

EB sutarties 87 straipsnis

1. Išskyrus tuos atvejus, kai ši Sutartis nustato kitaip, valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su bendrąja rinka, kai ji daro poveikį valstybių narių tarpusavio prekybai.

. Bendrajai rinkai neprieštarauja:

a) socialinio pobūdžio pagalba individualiems vartotojams, jei ji yra teikiama nediskriminuojant atitinkamų gaminių dėl jų kilmės;

b) pagalba gaivalinių nelaimių ar kitų ypatingų įvykių padarytai žalai atitaisyti;

c) pagalba, teikiama tam tikrų Vokietijos Federacinės Respublikos regionų, patyrusių žalą dėl Vokietijos padalijimo, ūkiui, jei tokia pagalba reikalinga dėl padalijimo atsiradusiam ekonominiam atsilikimui kompensuoti.

3. Bendrajai rinkai neprieštaraujančia gali būti laikoma:

a) pagalba, skirta regionų, kuriuose yra neįprastai žemas gyvenimo lygis arba didelis nedarbas, ekonominei plėtrai skatinti;

b) pagalba, skirta bendriems Europos interesams svarbių projektų vykdymui skatinti arba kurios nors valstybės narės ekonomikos dideliems sutrikimams atitaisyti;

c) pagalba, skirta tam tikros ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti, jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendram interesui;

d) pagalba, skirta kultūrai remti ir paveldui išsaugoti, jei tokia pagalba prekybos sąlygų ir konkurencijos Bendrijoje nepaveikia taip, kad prieštarautų bendram interesui;

e) kitos pagalbos rūšys, kurios gali būti nurodytos Tarybos sprendimuose, priimtuose kvalifikuota balsų dauguma remiantis Komisijos pasiūlymu.

IV PRIEDAS

ĮNAŠAI Į BIUDŽETĄ[7]

Šalys	Įnašas procentais
Europos bendrija	91,2 %
Albanijos Respublika	0,1 %
Bulgarijos Respublika	1 %
Bosnija ir Hercegovina	0,3 %
Kroatijos Respublika	0,5 %
Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija	0,1 %
Juodkalnijos Respublika	0,1 %
Rumunija	2,1 %
Serbijos Respublika	0,7 %
Turkijos Respublika	3,8 %
Jungtinių Tautų laikinoji administracijos misija Kosove	0,1 %

[7] [Jei Turkija nepasirašys šios Sutarties, ši lentelė matematiškai atnaujinama įrašius šiuos skaičius: „Europos bendrija (94,9 %), Albanijos Respublika (0,1 %), Bulgarijos Respublika (1 %), Bosnija ir Hercegovina (0,3 %), Kroatijos Respublika (0,5 %), Buvusioji Jugoslavijos Respublika Makedonija (0,1 %), Juodkalnijos Respublika (0,1 %), Rumunija (2,2 %), Serbijos Respublika (0,7 %), Jungtinių Tautų laikinoji administracijos misija Kosove (0,1 %)“.]